

Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg
Christiansborg
1240 København K

Fødevarer og forbruger
J.nr. 2016-2425
Ref. emism
Den 14. marts 2016

Til udvalgets orientering fremsendes hermed skriftlig redegørelse af 12. februar 2016 for status på aktiviteter gennemført i 2015 under Kemikalieindsats 2014-17.

Jeg forestiller mig, at redegørelsen drøftes i forbindelse med den tekniske gennemgang af kemiområdet for udvalget, som vi arbejder på at få kalendersat.

Der er en lang tradition for fælles politisk opbakning til 4-årige handlingsplaner på kemikalieområdet. Kemikalieindsats 2014-17, som udgør det overordnede grundlag for arbejdet på kemikalieområdet frem til og med 2017, er en udmøntning af politisk aftale af 23. oktober 2013 mellem alle Folketingets daværende partier. Der er med aftalen afsat i alt 185 millioner kroner til kemikalieindsatsen i perioden 2014-2017.

Kemikalieindsatsen 2014-2017 er inddelt i hovedoverskrifterne 1. international indflydelse, 2. giftfrie produkter og 3. ressourcer i kredsløb, og redegørelsen er tilsvarende opdelt efter de tre områder: 1) international indflydelse, hvor der redegøres for Danmarks arbejde i EU i regi bl.a. af REACH kandidatlisten, stofvurderinger og påvirkning af den globale kemikaliedagsorden, 2) giftfri produkter, hvor der redegøres for Miljøstyrelsens arbejde med at undersøge kemikalier i forbrugerprodukter samt 3) ressourcer i kredsløb, hvor der redegøres for substitution af problematisk kemi og samspillet mellem kemikalieområdet og andre områder f.eks. affald og genanvendelse.

I vedlagte redegørelse for 2015 er status for alle hovedinitiativerne fra aftalen om kemikalieindsatsen 2014-2017 beskrevet. Den tidligere redegørelse kan ses på www.kemikalieindsatsen.dk

Kemikalieindsatsen spænder meget vidt. Som det fremgår af statusredegørelsen er de planlagte aktiviteter gennemført og igangsat. I det følgende beskrives de centrale resultater.

Særlige indsatser

De to store indsatsområder – kortlægning af stofferne på Listen Over Uønskede stoffer (LOUS) og nano, som begge har kørt fra 2012-2015, er nu afsluttede.

LOUS

Formålet med LOUS-indsatsen har været at kortlægge alle 40 stoffer på Listen over Uønskede Stoffer, for - stof for stof – at vurdere behovet for fx yderligere regulering, mærkning, information eller udfasning. Der er fokuseret på stoffer, der volder de største problemer i forbrugerprodukter og miljøet som bl.a. de per- og polyfluorerede stoffer, kviksølv, bisphenol A, parabener, flammehæmmere og parfumestoffer. Effekten af indsatsen er, at vi nu har nationale strategier for håndtering af hvert enkelt stof eller stofgruppe baseret på en omfattende og systematisk vidensopbygning.

For de fleste stoffer er der sendt strategier eller kommentarer til EU-myndighedsnetværk, som grundlag for diskussion om yderligere regulering. Størstedelen af strategierne er under implementering. For nogle stoffer er der ikke behov for yderligere tiltag, da det har vist sig, at de allerede er velregulerede, og forbruget faldet markant. Strategierne har været forelagt aftalekredsens bag kemikalieindsatsen løbende, hvor der har været bred opbakning til strategiernes konkrete initiativer.

I 2015 blev der desuden gennemført en ekstern evaluering af LOUS projektet, som tidligere er oversendt til udvalget. Som opfølgning på hele projektet forberedes der en faglig afslutningskonference, som finder sted den 28. april 2016, hvor udvalget er meget velkommen til at deltage. I den forbindelse udarbejdes der en pjece med en oversigt over nogle af projektets væsentligste resultater. Udvalget vil senere modtage program for konferencen og pjece om LOUS projektet.

Nano

Formålet med Nano-indsatsen har været at skabe øget klarhed over brugen og konsekvenserne for forbrugere og miljø ved anvendelsen af nanomaterialer. Under ”Bedre styr på nano” har vi fået oprettet det danske nanoproduktregister - som det første i verden, der registrerer nano i forbrugerartikler.

Nanoproduktregisteret er tilgængeligt via Virk.dk og modtager indberetninger fra importører og producenter om produkter indeholdende nanomaterialer på det danske marked. Til registeret er der udarbejdet en vejledning, som findes på Miljøstyrelsens hjemmeside i både dansk og engelsk udgave. Der er oprettet en help desk, der besvarer spørgsmål om registeret, og der publiceres løbende FAQ'er på Miljøstyrelsens hjemmeside. De i alt 30 gennemførte projekter under indsatsen har sigtet på at skabe overblik over eksisterende viden samt at tilvejebringe relevant ny viden for således at skabe et samlet overblik over nanomaterialers betydning for miljø og forbrugere i Danmark. I 2015 blev der fokuseret på at samle op og konkludere på den viden, som er blevet genereret i løbet af den 4-årige indsats. Ligeledes er der udarbejdet en kort, sammenfattende rapport ”Bedre styr på nano – sammenfatning af resultaterne af den 4-årige danske indsats om nanomaterialer”, som er oversendt til aftalekredsen. Samtlige rapporter er publiceret på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Miljøstyrelsen arrangerede december 2015 en afsluttende workshop med deltagelse af danske og internationale forskere, myndigheder, virksomheder og NGO'er, hvor også aftaleparterne bag Kemikalieindsatsen var inviteret.

Regulering

Et væsentligt resultat for 2015 er et EU-forbud mod fire ftalater i elektronik. Danmark har endvidere særligt presset på for regulering af konserveringsmidlet MI i kosmetik og for en regulering af tatoveringsfarver. Det arbejde fortsætter i 2016.

I 2015 har Danmark udarbejdet og fremsendt et forslag til EU-begrænsning af anvendelsen af en polyfluoreret silanforbindelse i visse sprayprodukter til imprægnering af overflader. Undersøgelser i rottestudier har vist, at brugen af produktet kan resultere i akutte forgiftninger, og giftcentre i flere lande har rapporteret om forgiftningstilfælde. Forslaget skal nu til behandling i ECHA's komiteer.

Danmark fremsendte i 2015 stofvurderinger for fem ftalater og for UV-filteret Benzophenon-3 til ECHA. For alle seks stoffer er der lavet udkast til beslutninger, som anmoder industrien om at udføre testning af stofferne for at kunne afgøre, om der er grund til bekymring og dermed regulering for reproduktionstoksiske og/eller hormonforstyrrende effekter. De endelige beslutninger vedtages i REACH Medlemsstatskomiteen.

Information

Den nye danske QSAR-database blev offentliggjort i november 2015. Databasen indeholder forudsigelser af en lang række fysisk-kemiske, toksikologiske og økotoxikologiske egenskaber for omkring 600.000 forskellige stoffer, og databasen kan bl.a. komme med forudsigelser for, om et stof er mutagent, allergifremkaldende eller giftigt over for fisk. Databasen indeholder desuden et modul, der gør det muligt at identificere og screene stoffer, der ligner et givent udgangsstof, hvilket kan anvendes af virksomheder til at identificere mulige kandidater til substitution. I forbindelse med offentliggørelsen blev der afholdt en international workshop med deltagelse af virksomheder, konsulenter, myndighedspersoner og forskere.

I 2015 lancerede Miljøstyrelsen et WEB-baseret undervisningsmateriale ”MaybeBaby” til gymnasierne om faktorer, der kan påvirke fertiliteten herunder om hormonforstyrrende stoffer. Materialet blev

udarbejdet i samarbejde med Sundhedsstyrelsen og Fødevarestyrelsen og med en bred interessentinddragelse af bl.a. gymnasieelever og undervisere.

Miljøstyrelsen har endvidere gennemført tre målrettede informationsindsatser til små- og mellemstore virksomheder om reglerne inden for kosmetik og elektronik samt om registreringsforpligtigheden i REACH i 2018. Indsatsen er blevet til gennem dialog med brancherne. Indsatsen er en del af Børnekemipakken. Der er gennemført eftermålinger af informationskampagnerne til virksomheder fra 2014 om legetøj og tekstiler, som viser en stigning i virksomhedernes kendskab til reglerne.

Samarbejde og dialog

Endelig vil jeg gerne fremhæve arbejdet i Kemikalieforum, hvor det i 2015 er lykkedes at finde fælles fodslag, som er et af formålene med forummet. Med udgangspunkt i ministerens REACH UP initiativ og på baggrund af oplæg fra en ad hoc arbejdsgruppe bestående af DI, Dansk Erhverv, Forbrugerrådet TÆNK og Det Økologiske Råd har Kemikalieforum udarbejdet et fælles brev -OutREACH UP - om den manglende fremdrift i EU's kemikaliearbejde. Det fælles brev er sendt til Kommissionen og til ECHA, og Kemikalieforums medlemmer kan sende det til deres europæiske samarbejdspartnere, som kan bruge det til at lægge pres på Kommissionen fra deres side.

Med denne statusredegørelse er vi halvvejs i Kemikalieindsats 2014-2017, og jeg synes, den viser flotte resultater.

Esben Lunde Larsen

/

Michel Schilling